

Ηλεκτρισμός

Δυναμικός Ηλεκτρισμός

Ηλεκτρικό ρεύμα-Απλό ηλεκτρικό κύκλωμα

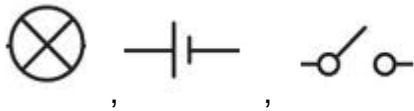
Ηλεκτρικές συσκευές

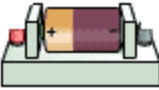
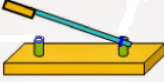

Για να σχεδιάσουμε τα κυκλώματα με μεγαλύτερη ευκολία, αναπαριστούμε τις **ηλεκτρικές συσκευές** μιας ηλεκτρικής διάταξης με σύμβολα αντί με εικόνες.

A) Να επιλέξετε από τις πιο κάτω λέξεις, τις σωστές ονομασίες για τα στοιχεία των εικόνων και να τα συμπληρώσετε στο πίνακα.

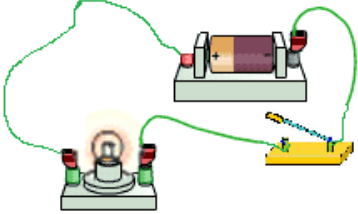
Διακόπτης, Λαμπτήρας, Μπαταρία(Πηγή)

B)Να επιλέξετε από τα πιο κάτω σύμβολα τα σωστά, και να τα συμπληρώσετε επίσης στον πίνακα.

Εικόνες	Ονομασίες	Σύμβολα
		
		
		

- Γ) 1) Να κατασκευάσετε το απλό κύκλωμα που φαίνεται στο πιο κάτω σχήμα.
2) Σχεδιάστε στον πίνακα το συμβολικό διάγραμμα.

Ηλεκτρική διάταξη	Συμβολικό διάγραμμα
	

Ποια είναι τα κύρια μέρη ενός απλού ηλεκτρικού κυκλώματος;

.....
.....

Πότε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα λέγεται κλειστό και πότε λέγεται ανοικτό;
Ανοικτό κύκλωμα:

.....
.....

Κλειστό κύκλωμα:

.....
.....

Δ) Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα χρησιμοποιώντας τις λέξεις :
ανοικτός/ς – κλειστός/ς και αναμμένος – σβηστός.

	ΔΙΑΚΟΠΤΗΣ	ΚΥΚΛΩΜΑ	ΛΑΜΠΤΗΡΑΣ
«ανάβω το φως»			
«σβήνω το φως»			

Αγωγοί-Μονωτές

Υπάρχουν υλικά, τα οποία το ηλεκτρικό ρεύμα μπορεί να τα διαρρέει εύκολα και υλικά που εμποδίζουν τη διέλευση του ρεύματος δια μέσου τους.

Τα υλικά που επιτρέπουν τη ροή του ρεύματος από μέσα τους ονομάζονται ..... (.....), ενώ τα υλικά που εμποδίζουν τη διέλευση του ρεύματος από μέσα τους ονομάζονται ..... (.....).

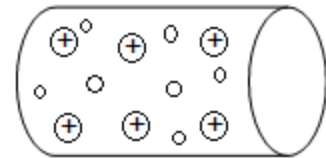
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

Στα αγώγιμα υλικά, τα ηλεκτρόνια μπορούν να αποσπαστούν πολύ εύκολα από τα άτομά τους, ενώ στους μονωτές η απόσπαση των ηλεκτρονίων είναι αδύνατη.

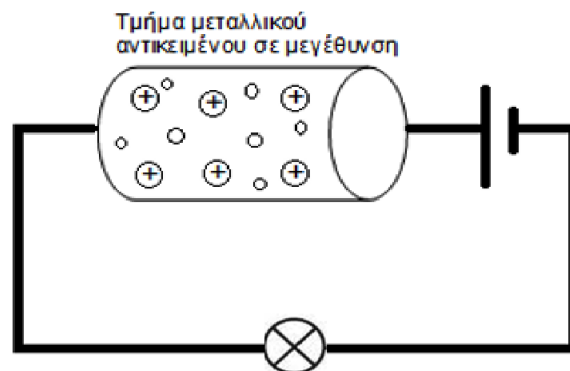
Τα ηλεκτρόνια που αποσπώνται από τα άτομά τους, κινούνται άτακτα σχεδόν σε όλο τον χώρο που καταλαμβάνει το υλικό, όπως φαίνεται στο διπλανό σχήμα, και ονομάζονται **ηλεκτρόνια αγωγιμότητας.**

Στο διπλανό σχήμα, τα ηλεκτρόνια αγωγιμότητας παριστάνονται με τις μικρές

σφαίρες και τα θετικά φορτισμένα ιόντα με τις μεγαλύτερες σφαίρες.

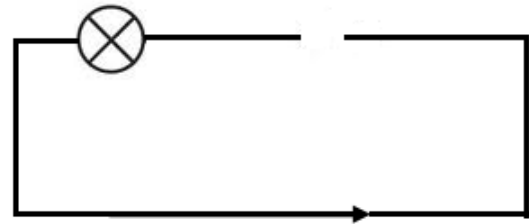

Ηλεκτρικό ρεύμα

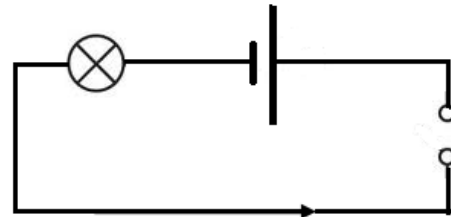
Η κίνηση των ηλεκτρικών φορτίων προς μια συγκεκριμένη φορά σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα ονομάζεται **ηλεκτρικό ρεύμα**. (Προσανατολισμένη κίνηση ηλεκτρονίων) Όταν μια ηλεκτρική συσκευή διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα, παθαίνει κάποιες αλλαγές. Για παράδειγμα το συρματάκι που υπάρχει στο εσωτερικό του λαμπτήρα θερμαίνεται και ο λαμπτήρας φωτοβολεί ή το ραδιόφωνο «παίζει» μουσική.

Στο διπλανό ηλεκτρικό κύκλωμα , απουσιάζει η μπαταρία. Να σχεδιάσετε το σύμβολο της μπαταρίας στο κύκλωμα με τρόπο που να εξηγείται η φορά της κίνησης των ηλεκτρονίων αγωγιμότητας που είναι σημειωμένη σε αυτό.

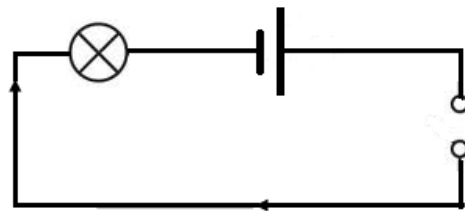
Φορά κίνησης των ηλεκτρονίων αγωγιμότητας

Πραγματική φορά του ηλεκτρικού ρεύματος.

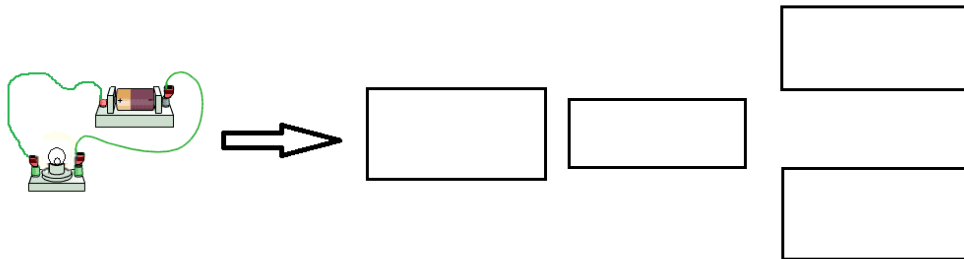
Φορά κίνησης των ηλεκτρονίων αγωγιμότητας

Συμβατική φορά του ηλεκτρικού ρεύματος.

Ενέργεια από μπαταρία

Η ενέργεια που μεταφέρεται στον λαμπτήρα σε τι μετατρέπεται ;

ΕΝΝΟΙΕΣ, ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ

Τάση (Διαφορά δυναμικού) στους πόλους μπαταρίας

Οι μπαταρίες «σπρώχνουν» τα ηλεκτρόνια αγωγιμότητας προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα, μεταφέροντας σε αυτά ενέργεια. Το μέγεθος που εκφράζει πόσο μεγάλη ή μικρή είναι η ενέργεια που μεταφέρεται, ή ισοδύναμα, πόσο μεγάλο είναι το σπρώξιμο στα ηλεκτρόνια αγωγιμότητας από μια μπαταρία σε ένα κλειστό κύκλωμα, ονομάζεται **τάση**.

Τάση (Διαφορά δυναμικού) μεταξύ των πόλων της μπαταρίας ονομάζουμε το πηλίκο της ενέργειας που προσφέρεται από την πηγή σε ηλεκτρόνια συνολικού φορτίου (q) όταν διέρχονται από αυτήν προς το φορτίο q .

Σύμβολο:.....

Μονάδα Μέτρησης :.....

Όργανο μέτρησης :.....

Έντασης ηλεκτρικού ρεύματος

Όπως είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η κίνηση των ηλεκτρονίων αγωγιμότητας προς μια συγκεκριμένη φορά σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα ονομάζεται **ηλεκτρικό ρεύμα**. Το μέγεθος που εκφράζει πόσο μεγάλο ή μικρό είναι το ηλεκτρικό ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα ονομάζεται **ένταση** του ηλεκτρικού ρεύματος.

Έντασης ηλεκτρικού ρεύματος ονομάζουμε το φορτίο (Q) που διέρχεται από μια διατομή του αγωγού σε χρονικό διάστημα (t) προς το χρονικό διάστημα αυτό.

Σύμβολο:.....

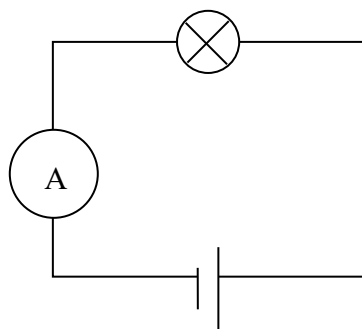
Μονάδα Μέτρησης :.....

Όργανο μέτρησης :.....

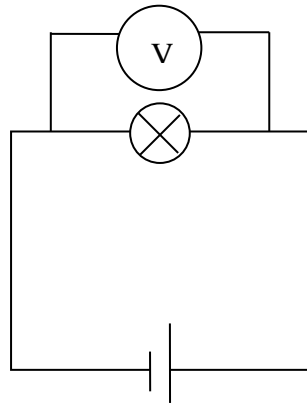
Μαθηματική σχέση:

Σύνδεση των οργάνων μέτρησης της έντασης του ρεύματος και της τάσης

A) Το **αμπερόμετρο** συνδέεται **σε σειρά** στην περιοχή του ηλεκτρικού κυκλώματος που θέλουμε να μετρήσουμε την ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος. Αναλογικά όργανα:

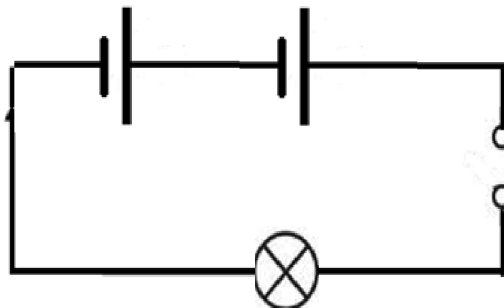
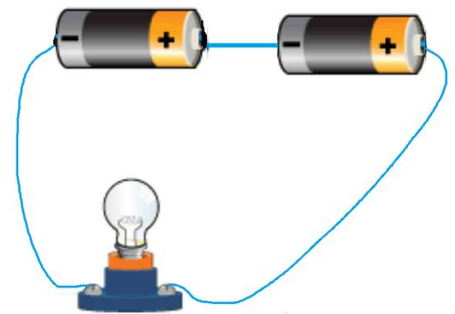
B) Το **βολτόμετρο** συνδέεται **παράλληλα** στην περιοχή του ηλεκτρικού κυκλώματος που θέλουμε να μετρήσουμε τη τάση. Αναλογικά όργανα:

Σύνδεση μπαταριών :

Σύνδεση μπαταριών σε σειρά

Το διπλανό σχήμα δείχνει δύο μπαταρίες συνδεδεμένες σε σειρά. Ο θετικός πόλος της κάθε μπαταρίας είναι συνδεδεμένος με τον αρνητικό πόλο της επόμενης.

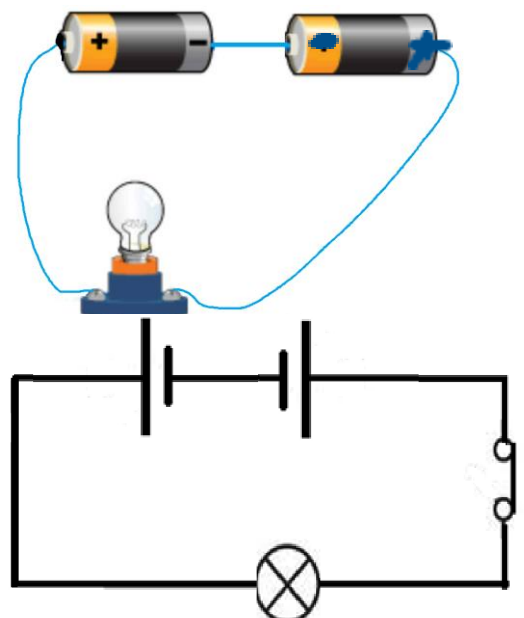

Τάση μπαταρίας 1 = ... Τάση μπαταρίας 2 = ...

Συνολική τάση = ...

Ποια νομίζετε ότι θα είναι η τιμή της τάσης στα άκρα της διάταξης των μπαταριών στα δεξιά (μπαταρίες σε αντίθεση);

.....
 .....

Νόμος του Ohm

Υλικά-Όργανα: Πόλυμετρο, αντιστάτη, τροφοδοτικό συνεχούς τάσης(στη θέση της πηγής), καλώδια, λαμπτήρα, χάρακας, υπολογιστική

Δραστηριότητα 1: Νόμος του Ohm (για αντιστάτη)

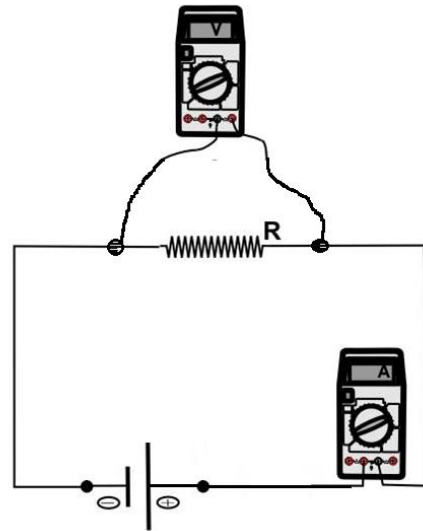
-Πραγματοποιούμε το κύκλωμα του σχήματος χρησιμοποιώντας τα όργανα- υλικά με τις αντίστοιχες ενδείξεις και τη σωστή πολικότητα

-Μεταβάλλουμε τη τάση ανά 9V.

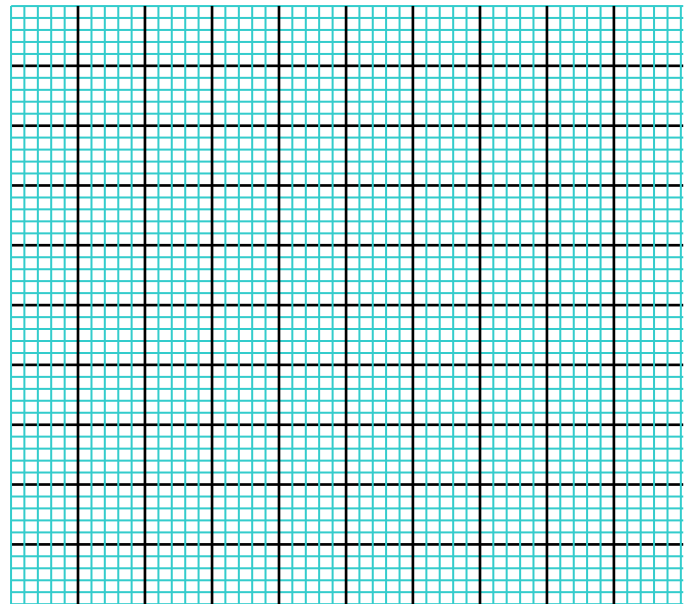
-Καταγράφουμε τα αποτελέσματα των μετρήσεων στον πίνακα που ακολουθεί.

-Κατασκευάζουμε τη γραφική παράσταση της τάσης V με την ένταση I, $V = f(I)$.

-Υπολογίζουμε το πηλίκο $\frac{V}{I}$

Τάση V (V)	Ένταση I (A)	Πηλίκό $\frac{V}{I}$ (Ω)
0	0	
9	0,9	
18	1,8	
27	2,7	
36	3,6	
45	4,5	
54	5,4	

-Το πηλίκό $\frac{V}{I}$ ποια σχέση έχει με την τιμή της αντίστασης που χρησιμοποιήσαμε;

.....

-Υπακούει η καμπύλη στη σχέση $V = IR$;

.....

.....

.....

-Ποια είναι η φυσική σημασία της κλίσης της καμπύλης;

.....

.....

Διατυπώστε το νόμο του Ohm.

.....

.....

.....

Ο νόμος αυτός δίνεται τελικά από τη σχέση: